

# DEBRECZEN

POLITIKAI NAPILAP.

A DEBRECENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

## ELOFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. — fill.  
Vidéken: félévre 9 kor., negyedévre 4 kor 50 fill.

Főszerkesztő:

Felelős szerkesztő:

Egyesszám ára 4 fillér.

Dr. Varga Lajos.

Békásy Jenő.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Debrecen, Csapó-utca 11. Telefon 412

## Sürges az idő.

Irta: **Bakonyi Samu.**

Budapest, május 8.

A felirati vita menetéről és terjedelméről a többséghez tartozó pártok kebelében az a felfogás jutott kifejezésre, hogy a vezérszónokok és köztűk a felirat szerzője, fejték ki pártjaik álláspontját s aztán lehetőleg arra kell törekedni, hogy a felirati javaslat mielőbb határozattá emelkedvén, eljusson oda, ahova címezve van, a király elé. Ez a felfogás helyes volt és kár, hogy talán a miniszterelnök beszédjének a hatása alatt igen sokan, akiknek eredetileg nem volt szándékuk felszólalni, most mégis egymásután szólásra jelentkeztek. Ilyenformán, ha a feliratkozott szónokok csakugyan mindnyájan élnek szólási jogukkal, a felirati vitának a jövő hét közepe előtt semmiesetre sem lesz vége s a felirat e hónap első felében alig juthat a király kezébe.

Ha van olyan ember Magyarországon, aki ennek a késelemnek örül, az semmi esetre sem a szövetkezett ellenzék soraiban keresendő és csak esodálkozni lehet rajta, hogy mikor a szabadelpárt szónokai egytől-egyig azt hangoztatják, hogy a válság minél gyorsabb megoldása mennyire szívükön fekszik, mégis valamennyien a vita elnyuj-

tásán buzgólkodnak. Még ha azt mondják is, hogy a felirat tartalma a kibontakozásra nem alkalmas, ha előbbi nyilatkozatuk csakugyan őszinte, az volna a kötelességük, hogy olyan magatartást tanúsítsanak, amely a többség által választott mód alkalmazását mielőbb lehetővé tegye. Azoknak, akik nem csak jobb módot, de egyáltalán semmi más módot nem tudnak, az ellenzéki többség részéről követhető egyetlen alkotmányos eljárást késleltetni nincsen semmi erkölcsi jogosultságuk.

Vajjon afölött kell-e most tárgyalni, hogy mi legyen az új többség programnak helyes vagy helytelen, sőt világos vagy homályos volta fölött is ám indítsa meg a vitát a kisebbség a maga idején. De ez az idő csak akkor érkezik el, ha a parlamentáris alkotmány követelményei előtt meghajolva, a törvényhozás másik tényezője az új többség kebeléből kormányt alakít s az az új kormány a maga programját a Ház elé terjeszti. Míg ez meg nem történhetik, a vitának helyesen megválasztott egyedüli anyaga csak az lehet, alkotmányos állapot-e az a fejedelmi ellenállás, amely a többséget a nemzet sorsának intézésétől állandóan elzárja. Mert aki a mai helyzetben csupán egyszerű kormányválságot lát, az nem tudja vagy nem akarja felismerni a legsúlyosabb veszedelmekkel fenyegető alkotmányválságot.

És ebben a végzetes helyzetben a lemondott miniszterelnök, aki — legenyhébben szólva — meggondolatlan-ságával a beállott bonyodalmaknak legfőbb okozója volt, legsürgősebb feladatának azt tartja, hogy a gazdasági önállóság ellen mondjon izgató filippikát. Megfenyegeti az országot a német vám-szerződés megkötésének elmulasztásából származható romlással. Ő teszi ezt, aki a házzsábrévizió rögeszméje miatt lehetetlenné tett minden törvényhozási munkát. Aki levette a napirendről a német szerződés iránti tárgyalásokra vonatkozó javaslatot is, hogy aztán az országgyűlés törvénytelen feloszlátása után, épen a bukásával járó választások alatt, törvényes meghatalmazás nélkül megkösse azt a szerződést, melyet most nagy diadalal a többség melléne szegez.

Ő hivatkozik arra, hogy a német birodalom törvényhozása régen megalakította a maga vámtarifáját, a mely, ha a megkötött szerződést rövidesen be nem cikkelyezzük, tönkre fogja tenni a magyar mezőgazdaságot. Az a magyar miniszterelnök tud így érvelni, a ki az önálló vámtarifáról hallani sem akart, de a ki nem tárgyalta a közös vámtérület alapján előterjesztett autonóm vámtarifát sem. Valóban nem könnyű megítélni, csufondáros malícia vagy saját balvégzetű eltévelyedése iránt vak elfegultság adta-e gróf Tisza István

## Kicsi élet.

Irta: **Thury Zoltán.**

A mi városunkban egy Glatter nevezetű ember volt a temetések vállalkozója. Széles, csupaszképi ember, akinek a füle mellett pár kósza szőrszál volt a szakállá, a bajusza helyén pedig millió apró pörsenés, jelölül annak, hogy valami betegség pusztította le az ábrázatját. Egyébként azonban tiszta fehér volt az arca s rémítően komoly. Hátul egy hát volt az egész ember s két, nagyon kurta, de izmos, kővér lábacska pötyögős, rövid nadrágban. Ami alól kilátszott a cipője cugja is. Elöl pedig rémítő pocok. Most tessék elképzelni ezt a kis vastag embert, hogy vagy a bolt ajtajában áll s oda aztán ugyan senki be nem fér, vagy szalad az üzlete után keresztül-kasul a városon és gyöngyözik az ábrázatjáról a verejték. Néha engedte csak meg magának azt, hogy kicsit használjon. Ilyenkor abban a nagy batárban járta be a varost, amelyben a gyászoló család szokott ülni. Ez olyankor történt, ha az üzlet már semmi kívánnivalót se hagyott fenn. Ez a derék ember egy szép napon beteg lett. Valami kelevény támadt a gyomrában. Ott ugyan elfért volna, hanem eleintén csak járás közben, azután pedig ha állott, ha ült, fájdalmat okozott neki. Iszonyu fájdalmakat. Egyszer a felesége, aki tavasziasan, kimenőre öltözve holmi apró megbeszélőnivalók dolgá-

ban bement hozzá az üzletbe, ájultan találta meg a koporsók között. Később mondta, hogy csak megmozdult és lefordult a székről. Az a mozdulat iszonyu fájdalmas volt, elvette az eszméletét. Lefektették az ágyba, vagy három hónapig nem láttuk s akkor, aztán megint kiállott egyszer a bolt ajtajába egy valami olyanforma ember, amilyen ő volt. Hanem sovány és mélabus.

Ebben az állapotában csak természetes az, ha az ember a jövődre gondol s rendbe igyekszik hozni a számadásait, hogy ha egyszer csakugyan el kell menni, hát ne maradjon utána semmi hiba. Szorgalmasan átvizsgálta a könyveit, néha még éjjel is lámpavilág szűrődött át a vasablakok hasadékaiban az utcára a boltból — s ordító részeg emberek elnémulva mentek odább. Kifelé ebből a világosságból. — S rájött, hogy az üzletet át kell venni majd valamelyik gyereknek. Vették lenne másznak engedni át a teret. Az üzlet fényes, a Glatter-név bizalomkeltő. Aki idejött a megrendeléssel, az jól ki lett szolgálva. Vissza lehet majd vonulni. Hiszen élete végeig nem szaladgálhat az ember a koporsós kocsival, hanem hát majd csak egy idő múlva történhetik meg. A befektetés nagy terhet jelent az üzletnek, míg csak le nincsen törlesztve. Pedig hát hol vagyunk még attól. Negyven ló, huszonöt kocsi... Aztán a divat folyton produkál valami újat s lépést kell tartani.

Szóval, ha ki akarnék venni az üzletből a tőkét, semmit se kapnának. S Glatter előkapván egyszer vacsora után az asszonyt, megértette vele, hogy valamelyik gyereket rá kell nevelni arra, hogy kedve legyen az üzlethez. Ránevelni, mert a mai urficskák finnyások. Mindenik doktor akar lenni, meg ügyvéd...

— No hiszen, ott még nem tartunk.

— Dehogyan nem — mondta Glatter — Észre se veszi az ember s felnőnek a kolykók. — Egy kis szomorúsággal tette hozzá. — Guszti máris letagadna. A multkor kitért előlem a városház kapuja alá. S az léha gyerek különben is. Vigyorgóra áll az arca mindig.

Az már pedig mégis fura volna, ha az ember jókedvű ábrázattal mondja az özvegy előtt: — Gergel, vegyen mértéket a testről. Hát bizony fura volna. A temetési vállalkozó jóformány a családhoz tartozik. Velük gyászol. Ő csapja be a hölgyek után a kocsit a ház ajtaját s egy kis szomorúság kell, hogy remegjen a hangjában, amint odaszól a kecsisnak, hogy mehet. S a mellett ő a házigazda is. A hogy a temető kapujában megáll a kocsit, azt mondja: — itthon vagyunk, nagyságos asszony. En nem tudom ezt elég művelten kifejni, elég az, hogy bele kell tanulni ebbe a vállalatba is, mint mindenbe és kedv kell hozzá, buzgalom... — Itt egy kicsit abba kellett hagynia a beszédet. Ektelen lárma

ajkára a német birodalmi gyűlés példájára való hivatkozást? Avagy jóhiszemű és lovagias eljárás-e, a saját tényeivel és mulasztásaival teremtett veszedelemért azt az ellenzékot tenni felelőssé, a mely őt és pártját erre a veszedelemre a leghevesebb támadásokkal is figyelmeztette?

Csak hogy a lemondott miniszterelnök a maga vagdalkozó buzgalmában megfélemlítse a német példának egyre nézve nagyon lesújtó részletéről. A német birodalmi gyűlés agrárius többsége a vámtarifa tárgyalásával sehogyszem tudott olyan gyorsan boldogulni, a hogy azt terveink sikere kívánja volna. Megcsinálta hát a lex Kardorffot és a házszabályok erőszakos megsértésével en bloc elfogadta a vámtarifáról szóló javaslatot. Németországban tehát a nemzet gazdasági érdekeinek a védelmére törték meg a házszabályokat. A magyar kormány és volt többség nem merete bevallani, hogy micsoda konkrét törvényjavaslat érdekében követi el a november tizenhétéves erőszakot. A nemzet pedig felismerte, hogy alkotmányos biztosítékaink erőszakos gyengítése csak a mienkkel elentétes érdekek erejét gyarapította volna.

Felismerte és a szerint ítélte. Ennek az ítéletnek mielőbb érvényt szerezni most már a győztes ellenzéknek és a legyőzött kormánypártnak egyaránt leg-sürgősebb hazafias kötelessége. Az alkotmányos élet rendje sarkaiban van megtámadva. A legrövidebb idő alatt tisztába kell immár jönnünk, várhatunk-e alkotmányos döntést vagy pedig a magyar államjog ellen századok óta megújuló ostrommal szemben kell-e kitartó, elszánt védelemre szervezkednünk. Küldjük el a feliratot. Hódoló tisztelettel, de szilárd akarattal. A király

hallszott át a másik szobából. A székeken ugrál végig valaki, de úgy, hogy fölrugta maga mögött a már elhasználtakat, az asztal is kiperdült a helyéből s a visitásból hallatszott, hogy valaki menekül. Egyszerre kifordult a sarkából az ajtó s a küszöbön állott a kisebbik fiu. Kis, nyomott homlokú, de azért csillogó szemű, vézna, hatesztendős gyerek. Mögötte a bátyja, a Gusztó, aki egy kicsit sunyin pislogott be a lámpa alá. Egészséges, szép gyerek, típusa a játékos, pajkos fiúnak. Mind a kettő le volt már vetkőzve. Elöl a kis fiu hosszú fehér ingben, ami alól vékony lábaeszkák látszottak ki, vékony nyak és betegforma, pihegő melleske. Az asszony rájuk szólott:

— Takarodjatok be!

Az apjuk pedig utánuk kiáltott:

— Gusztó! Elverlek, meglátod. — Aztán mikor újra be volt téve az ajtó, megint beszélt az asszonynak:

— A kicsi arravaló volna. Csak kedve legyen rá.

Az asszony egy szót se szólott, csak lustán, komoran bámulta maga előtt az asztalt. Olyanforma nő volt voltaképpen, aki semmivel se törődik valami különösen. Az ural kedvetlenül is nézett rá s gondban terhes agygyal állott fel, hogy aludni menjen.

Másnap a kis fiu játékot kapott. Szép, fekete lovat, a minek a feje a szügyéhez volt szíjjazva, a fölemelt lába pedig méltóságosan lépett. Ünnepeles, szép, fekete lo volt. A gyerek sikongva ölelte magához s csak aztán nézte meg komolyan. Mintha hatott volna rá az állat nagy, komor méltósága,

döntését magunk ne késleltessük. Mert azután a cselekvés ideje következik.

### A kollegiumi ifjuság zászlóavatási ünnepélye.

Diszes, nagy keretek között folyt le a kollegiumi ifjuság zászlóavatási ünnepélye. Debrecenbe sereglettek ezen alkalomra a notabilitásokon kívül a vidéki iskolák küldöttei és rengeteg számu vendégsereg. Az ünnepély külső képe föltétlenül impozáns volt. A piac-utcán hőmpölygő néparadat riadó lelkesedéssel és túlaradó hévvel ünnepelt és szíve egész melegével alkotta meg az ifjuság ünnepélyéhez a szükséges keretet.

Az ünnepély lefolyása méltó volt Debrecen hazafias ifjuságához. Lángoló, hazafias hévvel ihletett szónoklatok, alkalmi költemények sorozatától lángra lobbanhatott a szunnyadó hév és megérlelhette a kitűzött célhoz vezető akaratot. És emellett a koszorús lányok csoportja amint az ifjuság és szépség fegyverét vitték a nemes harcra, valóban lélekemelően szép volt.

Ha állandóan és lankadatlanul működni fog az az erő, amely a tegnapi ünnepségek alatt megnyilvánult, nem kell aggódnia Debrecen közönségének: Debrecené lesz — a harmadik egyetem.

Részletes tudósításunk az ünnepély lefolyásáról egyébként a következő.

#### A zászlóanya érkezése.

Szombaton már a város ébredéséből észre lehetett venni, hogy Debrecen nagyarányú ünnepségek kezdete előtt áll. Ünneplő ruhába öltözött diákok, itt-ott egy fehérbe öltözött bájos koszorús lány, majd kiváncsi, a várakozás türelmetlenségétől égő ember csoportok színes, festői képpé csoportosultak, s folytonos kérdézősködés, vitakozás hallatszott mindenütt.

A főiskola ifjusága hat órakor gyülekezett a kollegium uddvarán, hogy a zászló

anyát hozó budapesti gyorsvonat elé kivonuljon. Röviddel hat óra után megindult a menet, élén az egyetértés zenekarával. Az uttesten ezernyi embertömeg szorongott és folytonos éljenriadalommal illették az inpozáns menetet. Pontban fél hétkor érkeztek ki a pályaudvarra, amelynek első oszt. v. már egybegyűlve voltak a koszorús leányok. — Az ifjuságon kívül megjelentek a peronon Debrecen város gazdasági és társadalmi előkelőségének vezetőférfiai, köztük gróf Dégenfeld József, akit a politikai vonatkozásokon kívül rokoni kapocs is fűz báró Bánffyékhoz. — Szorongó várakozás közepette 6 óra 40 perckor robogott be a pályatestre a budapesti gyorsvonat. A zászlóanyát hozó szalonkocsi úgy esett, hogy a belőle kilépő zászlóanya éppen szembetalálta magát a reája várakozókkal. — Hatalmas éljenriadal fogadta megjelenését, — majd előlépett H. kis Pál joghallgató — s néhány meleg szóval üdvözölte báró Bánffynét: Bánffy báróné válasza szíves volt. Megköszönte a fogadtatást és kijelentette, hogy soha kedvesebb kötelességet nem teljesített, mint most az által, hogy a zászlóanya szerepét betölti. — A zászlóanya ezután gróf Dégenfeld József kíséretében az első osztáju váróterembe ment, a hol a koszorús leányok nevében Nagy Irénke üdvözölte. Azután a zászlóanya s kísérete kocsiába szálltak s az emberáradat sorfala közepette a menetet elindult az „Angol Királyi” szálló felé, a hol Bánffyék szállása volt. — Este 8 órakor a lampionos menet 5-600 diákkal. — Zajgó néparadattal valóban lélekemelő látványosság volt. — A lampionos menet után ismerkedési estély volt a „Bika” udvari kertjében, amelyen megjelent férje és kísérete társaságában a zászlóanya is. — Nagy lelkesedést keltett Pisztory Mór országgyűlési képviselő tósztyja, amelyben ő, mint katolikus ember: üdvözölte nemes törekvéseért a kalvinista kollegium ifjuságát.

#### A vasárnapi ünnepségek.

A tulajdonképeni zászlóavatási ünnepség vasárnap kezdődött. Már kora reggel tarak durrogások ébresztették fel a város közönségét, zenekar járta be a várost. A zeneszó hallatára megélénkültek a lobogódiszbe öltözött utcák és 7 órakor már csak úgy hullámozott a nép mindenfelé. A vár-

— Apa...

— No?

A gyerek az egyik vállára hajtotta a fejét s úgy kunyorált:

— Hozzál koporsót is.

Glatter ur riadtan ugrott föl a székről.

— Nem!

Verejték esurgott a homlokáról s idegenkedve, huzódózva nézett a gyerek után, aki öregesen, fáradtan totyogott ki a szobából. Kényelmetlenül borzongott, rosszul érezte magát. Mielőtt bement volna a boltba, elhatározta, hogy éjjel okvetlenül ellopja a lovat és a kocsit. Egyebet tesz a helyébe. Pejesikót s lócsös szekeret. Meg is próbálta, de amikor ráhajolt az ágyra, eszeveszett visítással ugrott fel a gyerek. Csak akkor nyugodott meg, amikor megismerte az apját. Még mindig remegve, pihegve átfogta a nyakát s kedveskedve sugta a fülebe:

— Hoztál?

A férfi rekedtesen, egy kicsit durván felelt:

— Nem.

De a gyerek már álmos volt, kidült a karjai közül. Estében még visszazérett reá s elnyujtva a szót, az elkényeztetett gyerek könyörgésével sugta: — hozzál!

Másnap a cseléd a piacról hazafelé menve megállott a boltajtóban. Beljebb nem merészkedett, csak onnan kiabált be az íróasztalhoz a homályos helyiség mélyébe:

— A Kálmánkával nem tom, hogy vagyunk. Félrebeszél reggel óta s majd elég a gyerek, olyan forró. Elvigyem a Bojth urat neki?

— No, mi kell? Mit akarsz?

megyeházán történt a gyülekezés, ott voltak a főiskolai ifjak, koszorús lányok, vőfélyek, küldöttségek, dalegyletek és más intézetek növendékei. Fél 9 órakor érkezett meg br. Bánffy Dezső és neje gr. Dégenfeld Józseffel. Kévéssel azután a rendezők megindították a menetet. Festői látvány volt az ifjuság hatalmas felvonulása.

Elöl díszbe öltözött rendőrök haladtak, utánuk két herold fujta a harsonákat, ezután az Egyetértés zenekara és a megye színét viselő díszbe öltözött hajduk. A főiskola portása jött azután díszruhájában, azután a főiskolai ifjuság és más intézetek növendékei. Közvetlen a zászló előtt az öreg honvédek haladtak megtépett lobogójukkal.

Végre díszmagyarba öltözött ifjak se-lyempárnákon vitték a zászló jelvényeit: a kardot, a bibliát, a város cimereit az új zászló sejmét, a zászlóanya szalagját. Azután a zászló rudját vitték.

Most beláthatatlan kocsisor következett. Ötös fogaton Bánffy Dezsőné, gr. Dégenfeld József és H. Kiss Pál, az ifjuság elnöke mentek. A kocsi mellett kisont karddal az ifjuság testőrsége haladt. A következő virágos díszes kocsikon a notabilitások a kiküldöttek a koszorús lányok és vőfélyeik ültek. A első kocsi már a templomhoz értek mikor az utolsó fogatot is elindították a megyeházától. A templomban óriási közönség volt jelen. Az egyházi szertartás után Dr. Erdős József mondott remek imádságot, ezután Dicsőfi József tartott szép egyházbeszédet. Az istentisztelet után az egész menet végig vonult a főtéren és a Hunyadi-utca-ra kerülve visszavert a collegiumhoz, hol már ekkor a nagyközönség elfoglalta a részére fenntartott helyeket. Az udvaron 3 emelvény volt melyek közül a baloldalin fedett helyen a zászlóanya és a koszorús lányok, a jobboldalin a dalegyletek, a középsőn folyt le a szegbeverés.

Mikor az elhelyezkedés megtörtént az Egyetértés zenekar nyitányt adott elő. Ezután a dalegyletek énekelték a Himnusz-t.

A sorrendben ezután Erdős József dr. beszéde következett. Lendületes, gyönyörű szavakkal méltatta az ünnepek jelentőségét. A szép beszédet zajosan megtapsolták. Ezután Hódy Béla lépett a dobogóra és igen sok érzéssel szavalt a Vályi Nagy Gusztáv alkalmi költeményét.

— El, el hamar — s körülnézte a boltban. De egyedül volt, nem bizhatta senkire az üzletet. Délben azonban gyorsan zárt és a kocsin ment haza. Nyár volt. Künn laktak már a hegyen s a két hasas, fekete ló nehéz trappban cepelte föl a zöldfák, bokrok, csupa zöld sövény között a komor batárt. A doktort még ott találta, de hiába faggatta, egyebet nem tudott kivenni belőle, mint, hogy a gyerek gyöngö.

— Azt ugyis tudom.

— Akkor hát mindent tud.

— Hogy-hogy? Végre is láttam én már gyöngö gyereket. Mi hát a voltaképpeni baja?

— Gyöngö. Nincs ellentálló képessége. Elhagyja magát. Az ilyet éri el leghamarabb a baja. Nem lehet felrázni.

— De hát mit csináljak?

— Semmi. Itassanak meg vele minél több tejet, sok tejet. Amit kér, meg kell felelni. Dédelgetni kell, hogy kedve legyen az ittmaradásra. Szeresse a földet. Ettől függ minden. Szeszélyesek ezek a kis fehér egerek. Nem tudja az ember, hogy hol ragadja meg őket s huss! — egyszerre csak elmennek. Vér nincs a gyereken. Ennyi sincs. — Mutatta, hogy mennyi sincs, a mutatójával, belebökve a hüvelykujja begyébe.

Az apa hebegve kezdett beszélni: — de lát, kérem, — azonban a gyerek fölnyitotta szeméit s mosolygott. — Hoztál?

Künn várt a batár. Az ember szaladva ment ki és belevágta magát a kocsi sarkába. A lovak megindultak le a buja zölddel szeggett, meszes, fehér uton... Egy csiz átki-

E bevezető számok után vette át szerepét a zászlóanya, Bárány Dezsőné, aki feltűzte a zászlóra a szalagját. A melynek felirata a következő: Érezzétek és hirdessétek a haza szeretetét.

Délre járt az idő, a mikor a zászlószegek beverésére került a sor, a mi körülbelül két óra hosszat tartott. Mikor az utolsó kalapács ütések is elhangzottak Kövér Árpád elmondotta az ünnepi záró beszédet, a mely után a közönség a Rákóczi induló hangjai mellett hagyta el a főiskolát.

Délután két órakor a Bika szálló nagy termében díszbéd volt, a melyen mintegy kétszázan vettek részt.

Este a színházban dísz előadást rendeztek az ifjak a zászló-avatás emlékezetére.

Természetesen szorongásig megtelt a nézőtér, melyen a türethetetlen nyári forróságnál csak a diákság hangulata, lelkesedése volt izzóbb. Az összes szereplőket tombolási fokozódott tetszéssel ünnepelték. Legtöbb része volt az ünneplésben Szoyer Ilonka ak, a királyi dalszínház énekesnője Paulay Erzsike a Nemzeti Színház tagjának és a mi jeles Rácz Károlyunknak, a ki szünetek alatt játszott lobogó művészi tüzzel szebbnél szebb nótákat, melyekkel lángba borította a szíveket.

Zenekari nyitányral és a Himnusz megható eléneklésével kezdődött a díszelőadás.

Majd Kun Béla hódmezővásárhelyi szerkesztő Istenért, hazáért, szabadságért című alkalmi bevezető játékát adták elő a színtársulat tagjai. Balkányiné Beődi Ella énekszama a közönség élénk sajnálatára elmaradt.

Szoyer Ilonka két izben lépett a dobogóra. Elsőbben Petőfi-dalokat énekelt, végül a Hunyadi László dalműből egy áriát és részletet a Cigánybáró-ból. Amazt mesteri művészettel, ezt már kissé fátyolozottan és

áltott a másoknak a galagonyák közül: — ki halt meg? — A ványadt képű ember pedig sűrűn törülte a szeméit a kocsiban. Visszaforodva egész esomó kis koporsót hozott. Apró nintákat, amelyek után a nagyokat elkészítették a mesteremberek — s rászórtá az ágyra. A gyerek egyszerre élénkebb lett. Mosolygott s aztán komolyan rakosgatta ki a paplanra a játékot, míg az apja mogorván, összeborult szemöldökei alól kétségbeesetten bámulta, hogy mi csinál. S amilyen hirtelen jött az erejének föllobbanása, olyan egyszerre bágyadt el a gyerek. Félrefordult, leesett a feje a párnára s elaludt. Almában szerterugta a játékot, kis födelek heverték a földön s hosszú, végig keskenyedő, apró, cifra skatulyák sserteszéjjel az ágyon is. Amikor az orvos jött, főkellet verni az álmából.

— Semmit se tudok, — mondta Botth ur, amikor már sokáig a magáéban tartotta a gyermek kezét.

Az ember felnézett reá elfojtott dühvel és elfordult tőle. Attól kezdve már csak a másik szobában maradt. Néma keserűséggel várta, hogy majd behívják ugyis a gyerekekhez. S hallgatta, hogy a gyerek kiabál: — adja ide! Azt is, azt is. Aztán csend. Aztán megint lármá, de mindég zavarosabb, szakadozottabb. Mintha a gyermek egy-egy kiabáláshoz felőráig is gyűjténé az erőt. S aztán egyszerre iszonyu hosszú csend lett. Jó félóra múlva nyikorogva nyílt az ajtó és beszóllott a lány:

— Tekintetes ur, tessék bejönni!

Szaffi delejes vérenek szilaj cigánytűze nélkül, de mindamellettt falrengő sikerrel.

Paulay Erzsike költeményeket szavalt és magánjelenetet adott elő bájosan, hódító művészettel.

Farkas Imre már megjelent versköte-téből olvasott fel két ismert verset.

Endrődi Sándor költeményei a felolvasásukra vállalkozott fiatal ur hangbeli foggyatékossága miatt sajnos hatástalanok maradtak.

Mariska György dr. debreceni ügyvéd kitűnő zongorajátékával aratott igaz művészi sikert. Az előadást előkép zárta be. Kiss Pál a zászló-avatás rendezőségének elnöke megemlékezett a régi ifjusági lobogóról, melyet elkoboztak és a bécsi császári gyűjteményben mint hadi zsákmányt őriznek, aztán az új zászlóról emlékezett és ennek jövő diadaláról, a mikor majd a debreceni egyetem felavatásának ünnepén fog lengeni. Végül dicsőítette a zászlóanyát és megköszönte a védőasszonyok jóakarátát. E beszéd alatt kissé gyarló rendezésű élőképekben apró jeleneteskék iparkodtak megérzékenyíteni mindazt a mit a lelkes ifjusági elnök mondott.

Ezzel a díszelőadás és a zászló-avató ünnep véget ért.

Éjjel 11 órakor a Bika dísztermébe táncra gyülekezett a fiatalság Szép számmal jöttek össze és nagyon jól mulattak.

A mulatságon megjelent hölgyek névsora a következő: Asszonyok: Losonczy báró Bánffy Dezsőné; Mayer Ottóné, Dr. Fráter Imréné, Erdey Jánosné, Dr. Propper Mórné, Szabó Lajosné, Kovács Józsefné, Dr. Brückner Ernőné, Szabó Kálmánné, Molnár Józsefné, Szüts Béláné, Sass Lászlóné, Dr. Kardos Samuné, Szücs Ferencné, Kerékgyártó Sándorné, Tóth Istvánné, Sáfrány Béláné, Csurka Istvánné, Dr. Fejér Ferencné, Juszt Ferencné, Lajos Mihályné, Tukacs Lajosné, Miklóssy Gyuláné, Jambor Jánosné, Juhro Lajosné, Keresztény Béláné, Zádor Lajosné, Nedecky Ferencné, Márk Endréné, Komlóssy Arthurné, Kiraly Béláné, Végh Gyuláné, Török Péterné, Banke Gyuláné, Berthert Manóné, Berky Ferencné, Budahazy Albertné, Eroz Endréné, Békessy Lászlóné, H. Nagy Elekné, Geiger Simonné, Debreceni-Jenőné, Popovits Istvánné, Popovits Gyuláné, Báthory Sándorné, Malatinszky Józsefné, Ferenczy Gyuláné, Csanak Józsefné, Csanak Jánosné, Ungár Henrikné, Györgyfy Aladárné. Leányok: Szoyer Ilonka, Paulay Erzsike, Mayer Pálné, Erdey Katica, Nagy Maresa, Popper Irma, Fishbein Erzsike, Fishbein Etel, Szabó Anikó, Tóth Irma, Nádasi Erzsike, Ujfalussy Vera, Kiss Piroska, Szabó Katica, Darvas Etta, Májerszky Margit, Szöllőssy Kata, Györfly Ilonka, Domján Kata, Nagy Ilonka, Just Gusztika, Benyáts Erzsike, Szatmáry Irénke, Szabó Erzsike, Mariska, Gizi és Berta, Békessy Ilonka, Szarukán Klári, Tóth Iluska, Bárdos Mariska, Kantos Margit, Duci és Gizi, Beke Erzsike, Szüts Margit, Fráter Margit, Harsányi Margit, Pálmaffy Iván, Noszlopi Stefi, Szücs Ida és Mariska, Szabó Kata, Liptai Kata, Tóth Anna, Lajos, Vilma, Materny Aranka, Márkus Irén, Csáky Erzsike, Alföldi Gizi, Szabados Margit, Visky Ella és Margit, Sáfrány Iréay, V. Nagy Gizi, Szele Vilma, Radek Mariska, Péntes Marisó, Kovács Karolin, Otlík Karolin, Fejér Margit, Szatmári Etel, Nagy Ida, Szente Irén, Hovács Erzsike, Benkő Piroska, Sz. Nagy Ilonka, Julow Olga, Széll Juliska és Mariska, Demetrovics Duci, Bacsó Margit, Komlóssy Rózsi, Török Olga és Erzsike, Benke Sarolta, Rott Erzsike, Varga Terus Budahazy Gizi, Szász Juliska, Szabó Kata, H. Nagy Irén, Popovics Mariska, Báthory Ilonka, Malatinszky Vilma, Domján Klári és Katica, Stern Matild és Ilonka.

## H I R E K.

### Előfizetési felhívás.

1905. év május hó elsejével új előfizetést nyitottunk a „Debrecen“-re, miért is kérjük az előfizetések mielőbbi szives eszközzését, nehogy a lap szétküldése fennakadást szenvedjen.

#### A „Debrecen“ előfizetési ára :

##### Helyben :

Egy óra . . . . .	1 K
Negyedévre . . . . .	3 „
Félévre . . . . .	6 „
Egész évre . . . . .	12 „

##### Vidéken :

Egy óra . . . . .	1 K 50 fill.
Negyedévre . . . . .	4 „ 50 „
Fél évre . . . . .	9 „ — „
Egész évre . . . . .	18 „ — „

Mutatványszámot kívánatra készséggel küldünk.

Hazafias tisztelettel

#### A „Debrecen“ szerkesztősége és kiadóhivatala.

— **Választói névjegyzékek.** A debreceni képviselőválasztók névjegyzékét 25-éig közszemlére teszi a hatóság. A névjegyzékek ellen május 15-éig a saját személyét illetőleg mindenki felszólalhat, másokat illetőleg pedig május 25-éig észrevételeket tehát mindenki abban a kerületben, ahol ő is felvett.

— **Mozgósítási tervek.** A katonaság tudvalevőleg minden esztendőben elkészíti a mozgósítási terveket. Ez tulajdonképpen csak terv, a melyben kiterjeszkednek valamennyi barátságos szomszédos államra, hogy ne legyünk készületlenek, ha egyszer bomladozni kezd a barátság. Az idén azonban nem ezt az általános tervet dolgozták ki, hanem helyette hármat. Még pedig az egyiket Oroszországra, a másikat Olaszországra, a harmadikat pedig a Balkánra való tekintettel. Régi idők óta először történik ez így s méltó arra, hogy elgondolkozzék fölötté az ember, ha vajjon mire való a császártalálkozásokkal kapcsolatos több rendbeli bankettezés és vadászlat, mikor a barátságos toaszok elmondása után mindkét fél szalad haza és készíti a terveket!

— **Nagy szombat.** Vasárnap este fél 9 óra tájban tüzet vettek észre az Ujhelyi Pálné tulajdonát képező piac-utca 56. sz. a. házában. A tűz Weinberger Bernát bornagykereskedő bezárt lakásában tört ki. Weinberger családja a vidéken van és a tűz kitörésekor ő sem volt otthon. Délután 6 óráig kártyázott barátaival a lakásban, ahonnan azután eltávozott. Alkalmassint eldobott ágó szivarvég okozta a tüzet. Az egyik szoba már lángokban állott, mikor a tűzoltóság Publig Ernő vezetése alatt megkezdte az olást. Nagyon nehéz feladat volt ez. Míg a tüzet elfojtották, két szoba-butor teljesen elégett, a többi is megsérült vagy hasznavehetetlenné vált. Beégett a padlás is. Nagy károkat okozott a tűz Weinbergernek, mert nagy értékű ékszerek és 6000 korona bankópenz, amelyet vasárnap délelőtt kapott postán, az íróasztallal együtt a tűz martaléka lett. A butorok biztosítva voltak. Ma reggel takarították el a romokat, amelyek közt az elolvadt ékszereket megtalálták. Az összes kár a 10.000 koronát meghaladja.

— **Baj van a motorokkal.** A helyi vasut új motoros kocsijai vasárnap ismét sok

kellemetlenséget okoztak. Az egyik kocsit délután 5 órakor a nagyállomás előtti fordulónál siklott ki és csak hosszas kinlódás után tudták helyreigazítani a M. Á. V. tól kért hévérékkel. A másik eset ugyanazon helyen történt. Ekkor a motor és a hozzákapcsolt kocsik szakadtak el egymástól oly hirtelen, hogy a bennülők közül sokan előre estek helyükről.

— **Ferbli** Egy újságíró cselédje bajjóslatu arccal jelenti. Hogy két ur keresi a nagyságos urat.

— **Jesszus!** — sikolt a felesége és ijedten néz az urára.

— **Ne félj** lelkem, nem lesz párhaj — vigasztalja a férje.

— **Tudom,** hogy az nem, de — ferbli.

— **Zágoni Mózes exhumálták.** Pénteken délelőtt fél tíz órakor emelték ki a vizsgálóbíró rendeletére Zágoni Mózes postafőtiszt holttestét a rákoskereszturi temetőben. A holttest a 94. tábla 8 sorának 3 sírhelyén feküdt. Az exhumálásnál jelen voltak dr. Földy Emil X. kerületi tisztviselő, Tóth Tivadar rendőrtisztviselő és a felesége, Szalay István postafőtiszt azonossági tanúk, dr. Manninger Vilmos ellenőrző orvos, Dömötör Alajos temetőgondnok, dr. Nessi Pál képviselő, a letartóztatott Zágoniné védőügyvédje, Perény Gábor vizsgálóbíró, Petrócy László jegyző és dr. Minich Károly és dr. Ajtay Sándor boncolóorvosok. A koporsót bevitték a boncterembe, ahol kiemelték a holttestet és hozzáfogtak a boncoláshoz. Első sorban a külső sérülésekről vettek fel részletes jegyzőkönyvet, majd a belső sérülések vizsgálásához fogtak. A legnagyobb súlyt természetesen a löcsatorna irányának megállapítására fektették. A löcsatorna jobbról balra és lefelé irányult. A golyó átütötte a szivacsot és a hátizomban akadt meg. A boncolás eredménye szerint a gyilkosság a valószínűbb, mert öngyilkosság esetén a löcsatorna iránya egyenes, azonkívül a jobbkezen füstcsapadék, a seb környéke pedig megpörkölődött szokott lenni. Jelen esetben ezen feltételek egyike sem tapasztalható. A boncolás fél egy órakor ért véget.

— **Szegedy Róza emléke.** — Május 28-án nagy ünnepek között leplezik le Sümegen Szegedy Róza síremlékét. Az ünnepélyen, a melyet a sümegi kaszinó rendez, a magy. tud. Akadémia, a Kisfaludy Társaság, a Petőfi Társaság és az Otthon Kör képviseltetik magukat. Az ünnepi beszédet Berzevicy Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter, a Kisfaludy Társaság képviselője fogja mondani. Beszélni fog még Herceg Ferenc a Petőfi társaság nevében és a Kaszinó nevében Lukonich Gábor dr. elnök. Zombory Andor reáliskolai tanár ez alkalomra irt ódáját fogja elszavalni. A városban nagyban készülnek az ünnepélyre és a vendégek fogadására.

— **Öngyilkos kefekötő inas.** A fiatalos érzékenykedésnek csaknem áldozatává lett Fülöp János 17 éves, ref. valósu kefekötő inas. Állítólag szolgálatadónője rosszul bánt vele s ez vitte arra a gondolatra, hogy egy pisztolylövéssel véget vessen ifjú életének. A csapó-kert II. járás 335. számú házában lakott Fülöp János. Megunva az életét, ma reggel ötmilliméteres forgópisztollyal két lövést tett magán; az egyik nem talált, a másik pedig a második és harmadik borda között lecsuszott s így szerencsére nemesebb részt nem ért. A helyszínén megjelenő Dr. Balkányi Emil orvos és Bikfalvy Miklós rendőrbiztos jegyzőkönyvet vettek fel az esetről, Fülöpöt pedig kiszállították a köz-kórházba.

— **Szerencsétlenség.** A vasárnapi ünneppésséggel járó utcai tolongásoknak is megvan az áldozata. Kovács Sándor Csokonai-u. 20. szám alatt lakó boltiszolgának 46 éves feleségét, Babics Mária-t vasárnap reggel, a midőn a nagy emplomhoz való felvonulás tartott, a tömegeből valaki oly erősen lökte meg, hogy az egyik kocsit elé bukott. Az esés oly hirtelen történt, hogy a kocsis nem akadályozhatta meg a szerencsétlenséget és a fogat kerekéi Kovácsné mindkét lábszárát összezúzták. Mihamar a köz-kórházba szállították, hol Becner Imre orvos ápolás alá vette a súlyosan sérült asszonyt.

— **Orosz igazságszolgáltatás.** Egy orosz lap írja le a következő esetet, melynek egyszerű, minden színezés nélkül való leírása éles világot vet az orosz igazságszolgáltatásra. Egy orosz városkában egy parasztember vásárra vitt egy tehénbőrt. Csakhamar akadt vevő is, aki harmadfél rubelért megvásárolta. Vevő és eladó megegyeztek, de mivel hogy a vevőnél nem volt pénz, hazament, hogy a pénzt elvigye. Időközben jelentkezett egy másik vevő, aki három rubelért kínált a bőrt. Ki is fizette és éppen távozni akart a bőrről, amikor az első vevő visszaérkezett, markában szoritva a két és fél rubelt. Szóváltás kerekedett s csakhamar mindhárman a bíró előtt álltak. A bíró aztán így folyt le. A bíró azt kérde az első vevőtől:

— Te vásároltad meg először a bőrt?

— Én, apuskám.

— Mennyiért?

— Két és fél rubelért.

— Hol e pénzed?

— Itt a zsebemben.

— Tedd oda az asztalra.

A paraszt letette a pénzt a bíró asztalára, aki aztán az eladóhoz fordult:

— Te adtad el a bőrt?

— Igen, apuskám.

— Mennyiért?

— Három rubelért.

— Tedd a pénzt ide az asztalra.

Ez is megtörtént, mire a bíró a második vevőt hallgatja ki:

— Te vetted meg a bőrt?

— Én, apuskám.

— Hol a bőr?

— Künn a folyosón.

— Hozd be és tedd oda a másik asztalra.

Miután a második vevő is szót fogadott, a bíró mind a hármat elítéli. Az első vevőt azért, mert a bőrről alkudott, a nélkül, hogy pénz lett volna a zsebében, a másodikat, mert piszkos versenyben tulliciólta az első vevőt s az eladót, mert kétszer adta el a bőrt. Azután az asztalra letett pénzeket megtartja a bőrről együtt magának, fardozásának jutalma gyanánt.

— **Levelező-lapot nem lehet utcán árulni.** A belügyminiszter rendeletet bocsátott ki, a melyben a többek között benne foglaltatik az is, hogy naptárt, füzetet, könyvet és képeslevező-lapot az utcán árusítani nem szabad. Tehát nem fogja az utcasarkokat ezután elzárni a levelezőlapokat áruló sátra, a mely ma még ott diszleg a főtéren s minden nagyobb utca sarkán. De alkony borul a ponyva irodalom termékeire is, a a mennyiben a Rinaldó Rinaldini s ehhez hasonló valót'an, romantikus, erkölestelen és borzalmas füzetek eltűnnek a vásárok ponyvájáról.

— **Adj Uram esőt!** Május meghozta a meleget, még pedig nem is tavaszi, hanem határozottan kánikulai arányokban. Rekenő hőség tűz le az égboltról, ami szinte elviselhetetlen, még árnyékban is. Ugy látszik, igaza lesz annak a fran ia meteorológusnak, aki megjósolta, hogy az idén éppoly forónyarást kapunk, aminő a tavalyi volt. Eltekintve attól, hogy az abnormis meleg főképp a városok lakóit rettentően meggyötri, előáll, illetve folytatódik. egy még nagyobb baj, amelynek káros hatását most is eléggé nyögjük. Folytatódik ugyanis a tavalyi nyári szárazság s ezzel újból kísért a terményhiány. a piacdrágaság s

a létfentartás nehézségének mindenféle réme, amelyekkel már most alig bírunk megbirkózni. Az időjárás egyáltalán nem biztatja a gazdákat. Ha fölneznék az égre keserves szemekkel keresik, de sehohol nem találják azt a kiadás májusi esőt hozó felleget, amelyből aranyakat érő cseppek áztatnak meg a kiszikkadt földben tengődő vetést. A gyümölcs nagyrészt elfagyott, a rozs és az árpa kálásbontás előtt áll s ha az eső soká kima-rad, baj lesz miatta a kalászos vetemények közt is. Azonfelül a jövő hét végén jönnek a kritikus fagyos szentek, ezekről sem tudni, nem e hétszerezik meg a veszedelmet. Meteor, a kitünő időjárás, ma küldött jelentésében azt mondja, hogy május hava meleg és száraz jellegű lesz, — szelles változatokkal. — Valószínű, — hogy erősebb lehülés, esetleg fagy áll be. — Esőt nem jósol. Az időnek az a hirtelen kánikulai fordulata épp május elején, amikor bőséges égi áldást kíván az egész vegetáció, egy cseppet sem jó jel. Ne adja Isten, hogy újból beáljon a rettenetes szárazság, mert ha azt már tavaly a legnagyobb gazdasági bajok és keserves létfentartási mizériák követték: az idén az esetleges második aszályt feltétlenül általános nyomor és éhínség fogja követni.

x **Kakukkös órák** diszes faragással 16—16 koronáig jótállással Horvát csamüvesnél. (Hatvan-utca 21.) Javitások egész ólesón jótállással.

x **Ügyvédi irodám** Piac-u. 37. sz. alá (Tihanyi-házba) helyeztem át. Dr. Tervey Tamás ügyvéd.

x **Használja** a híres Hajdusági pedrót. Egy doboz 50 fillér. Kapható Grosz Nagy Ferenc gyógyszerésznél Debrecen, Kossuth-utca Arany-onyezaru gyógyszerészertár.

x **Speciálista** férfi, fiu és gyermek szalmakalapokban Fekete Jakab férfi divat kereskedő. Debrecen.

## TÁVIRATOK.

### A képviselőház ülése.

**Budapest, május 8.** A folyosó képe ma a munkás napok színét mutatta. A honatyák élénken fejtegették a szombaton elhangzott beszédeket és általános volt a nézet, hogy gróf Károlyi Sándor felszólalása nagy haszonnal járt a koalícióra nézve.

**Justh Gyula** elnök kevéssel 10 óra után megnyitotta az ülést. Az ülés-terem látogatottsága a szombati képhez viszonyítva egy kissé megesappant, bár az érdeklődés a felirati vita iránt általános.

A jegyzőkönyv felolvasása és hitelesítése után elnök jelenti, hogy Percel Dezső ellen összeférhetlenségi bejelentés adatott be, amelyet azonban alaki hiányok miatt irattárba kellett helyezni. A felirati vita első szónoka **Pop C.** István nemzetiségi képviselő volt, a ki beszédében utalt a nemzeti-sége elnyomására és azt hangoztatta, hogy a nemzetiségeknek joguk van nyelvük használatára és a beolvasztási kísérleteknek teljes erővel ellent fog-nak állani.

Beszédét folytonos gunyos közbeszólásokkal zavarta a baloldal, s a végén **Justh** elnök figyelmeztette, hogy a nemzetiségek beolvasztásáról, nyelvük jogos használatáról a magyar parlamentben beszélnie nem szabad. A nemzetiségi részesülnek a polgári jogokban — s a legkevesebb, amit elvárhatunk tőlük, az, hogy az állam nyelvét tanulják meg. (Zugó taps és éljenzés a baloldalon.)

**Pop** a feliratot mindamellet el fogadta.

Azután a függetlenségi oldalról **Metzner Béla** és **Kelemen Samu** beszéltek a felirat mellett míg **Dési Géza** — Tisza legifjabb gárdistája a feliratot természetesen nem fogadta el. Az ülés végén **Bozóky Árpád** kérte, hogy beszédét holnap mondhassa el, a ház ebbe beleegyezett. Ülés vége fél két óraker.

### Tisza Bécsben.

**Bécs, május 8.** Tisza István miniszterelnök tegnap fél tizenkét óraker kihallgatáson volt a királynál; az audencián igen komoly dolgok merülhettek fel, mert Tisza még a délutáni vonattal Budapestre akart visszautazni. Amint hirlik, Tisza újólág kérte felmentését.

**Bécs, május 8.** Tisza délben az „Esti Ujság” tudósítója előtt mondta, hogy ő a király megbízásából a miniszterelnökséget felajánlotta Burrián bárónak, ez azonban a megbízást nem fogadta el.

### Fejérváry a házban.

**Budapest, május 8.** Általános fel-tünést keltett a ház folyosóján Fejérváry báró megjelenése. Fejérváry az ülés lefolyását a főrendek karzatáról hallgatta végig.

### Az orosz-japán háboru.

**London, május 8.** Londonból táviratozzák, hogy a japánok között nagy az elkeseredés a franciák beavatkozása miatt. — Félő, hogy a konfliktus kitör.

### Az orosz forradalom.

**Pétervár, május 8.** Gapon összehívta a szociálisták kongresszusát, a mely felállította az orosz forradalmárok és szociálisták vezérlőbizottságát.

### A lengyelországi zavargások.

**Varsó, május 8.** Tegnap a munkások egy küldöttsége megjelent a kormányzó előtt és panaszt emelt a katonaság kiméletlensége ellen. Elmondták, hogy egy kávéházban sok holttest fekszik, amelyek mind a katonaság áldozatai. A kormányzó megígérte a küldöttségnek, hogy szigorú vizsgálatot indít. A vizsgálat foganatosítására hadsegédét már ki is küldte.

## SZÍNHÁZ.

### Heti műsor:

Hétfő „B” bérlet: P. Menszáros Margit, Palágyi Lajos, Halász Alfréd és a drámai személyzet bucsuja. **Marianna.** Dráma.

Kedd „C” bérlet: Krémerné, Krémer Jenő, Szilágyi Aladár és Virágháty Lajos bucsuja. **Lili.** Énekes színmű.

Szerda „A” Bérlet: Utolsó előadás. Iványi Antal, Mezei Andor, Rományi Mária és az énekes személyzet bucsuja. **A dancigi hercegnő.** Daljáték.

**Erősek és Gyengék.** Bemutató előadás. A haldokló színi évad utolsóelőtti bemutatójára kevés közönség tévedt a színházba. — Szemere György bemutatott színműve, az „Erősek és gyengék” tárgya tekintetében taposott ösvényeken halad, amennyiben sokszor vitték színpadra a családott mánást, a ki öntudatra ébredve, — észreveszi, hogy az a légkör, amelyben eddig mozgott, — nem

felelhet meg többé egyéniségének, — mert most már működik a szíve is. — És kikövetelhetné a felső tizezrektől, hogy néhánéha a szívük dobbanását is vegyék figyelembe? A tragikum kifejlődését elég ügyesen indította meg a szerző. — Ügyesen felépített első és minden tekintetben hatásos második felvonást láttunk. — Csak az a sajnos, hogy felcsigázott várakozásunk csak fiaskót állapíthatott meg. — A többi felvonásokban nem volt élet, elevenség, mozgás s a lépten-nyomon felszínre vetődő filozófus bölcselkedésekkel túltömött dialógok a legfényesebb drámát is tönkre tették volna. — Emellett a darab befejezése félig-meddig homályban hagyta tapogatózni a közönséget. — A tendentia nem elég világos nincs érthetően kézzelfogható a néző elé állítva. — Ez a színmű legnagyobb hibája. — A közönség vegyes érzelmekkel fogadta a bemutatót. Tapsolt ugyan, de meglehetősen lanyhán. A szereplők közül Fenyéri és Mezei teljes odaadással és művészetük összes eszközeivel igyekeztek menteni a menthetőt. — A többi szereplő kisebb szerepeiben elfogadható nyújtott. — Nyár van és ilyenkor a kritikus nem lehet tulkövetelő. (B—s.)

## REGÉNY-OSARNOK.

### Egy agglégény feljegyzései.

A „Debrecen” eredeti novellái.

Írta: **Barabás Ernő.**

6

— Igen bizony. — A kis doktorné nem tudott a helyzet magaslatára emelkedni, s nem vette észre, hogy a csapda nyitva van és ő arra az utra tévedt, a mely a — há-lóba vezet.

Mariannának eszébe jutott, hogy neki tulajdonképen nemsokára a vasutnál kell lennie. Kornidesz gróf ur — megszakítva afrikai szórakozását — hazajön, hogy egy és más családi ügyet lebonyolítson.

És neki várnia kell az urát! Szegény felszarvazott férj urak! — a grófné bizonyára odahaza várta volna be a gróf ur megérkezését, ha nem terhelte volna lelkiismeretét a bűn érzete.

A grófné udvariasan bucsut intett és eltávozott.

Magam maradtam a doktornéval.

A kis asszonykát egészen megzavarta az a tudat, hogy most bizalmas teta-tétbe jutott velem. Mikép igazítsa helyre előbbi feszes figyelmeztetését? A mint az arát megfigyeltem, azt kellett megállapítanom, hogy ő — bizony — minden tekintetben a nők azon csoportjához tartozik, a melyről az előbb beszéltem, és most szeretné meg nem történtté avatni az egész beszélgetést.

Tetszettem neki és első gondolata az volt, miképen lehetne elhessegetni azt az elhirtelenkedett kijelentést, hogy ő nagyon szereti az urát! Még el találom hinni és akkor — vége... vége... — Elveszttem a számára.

— Nem addig van az, doktorné asszonyom! Nem mondhat Ön olyast, ami engem letérite utamról. Önnek a szíve lágy s egy kissé csapodár! Én nem ismerem Menelauszát tehát nem is tudhatom, van-e joga ehhez. Megelégszem azzal, hogy fekete szemében Szép Heléna sóvárgását látom, s piros ajkai sóvárogva nyílnak meg a mennyország gondolatától!

— Ugy-e, nem haragszik reám, báró ur! Ha megsértettem, bocsásson meg. Hirtelen szavu, csacska asszonyka vagyok és gyakran mondok olyat, amit aztán rögtön megbánok. Bocsásson meg!...

Szemeit esdekelve függesztette reám... Pillantása, mint valami tüzkigyó, siteregve, égetve szaladt végig a testemen, befurakodott a szívembe és felgyújtotta a benne szunyadó lángokat!...

— Mielőtt neheztezhettem volna, már megbocsátottam, — asszonyom! — Jó keresztény vagyok és nem Csak megérteni, — követni is tudom Jézus tanításait. És vajjon joga van-e neheztezni valakinek, ha ilyen édes ajkak részesítik a megérdemelt rendretasításban?

Néptelen, kihalt utcán mentünk s így minden feltűnés nélkül kezembe foghattam kacsóját, hogy bünbánóan csókot leheljek reá.

A doktorné szeliden ellenkezni próbált. Aztán, mikor forró és hosszas csókom ott égett sejtelmesen és emésztő lánggal a kezefején, lágyan, a rajongás öntudatára ébredt hízéggel hozzám simult és hagyta, hogy kezét fogva tartsam az enyémben.

— Hangom suttogásra lágyult, s a mint hozzá hajoltam, forró lehelletem az arcát érte...

(Folytatjuk.)

## KÖZGAZDASÁG.

**A cukorrépa és a műtrágya.** Alig van növény, mely a műtrágyaféléket oly nagyszerűen meghálálja, mint a cukorrépa. Trágyázásnál leginkább a szuperfoszfát és chilisalétrom jöhet szóba s csak ritkábban a kaint. Holdanként 1—2 mm. szuperfoszfát alkalmazandó inkább ősszel, mint tavasszal. Ha ősszel szórjuk ki a szuperfoszfátot a talaj befagyása előtt tegyük azt, különben a szél igen sokat elhord belőle. Ha tavaszra marad a kiszórás, lehetőleg kora tavasszal végezzük azt. A salétromot két három ízben szórjuk rá, a mely ebből mindig száraz homokkal keverjük azt. Kaintot csak az esetben alkalmazunk, ha jövedelmezőségéről előzetesen kísérletben meggyőződünk. Ha a kísérletek kedvező eredménnyel végződtek, akkor is inkább 40 százalékos káitrágyasót alkalmazunk és pedig 75 kgot holdanként, mert ebből kevesebb kell s így a szállítási költség is kevesebb, másrészt a talajt sem teszi oly cserepessé.

**Védekezési mód a cukorrépa állati betegségei ellen.** Érdekes kísérleteket végzett Drez francia cukorgyári igazgató a répa állati betegségeinek kipusztítására nyers amoniakkal. Ismeretes, hogy a nyers amoniak — a gázgyártás nyersterméke — ciansavas vegyületeket tartalmaz, s ezért állati és növényi szervezetre egyaránt mérgező hatású. A ciansavas vegyületek azonban e talajban megbomlanak és bizonyos idő multával teljesen eltűnnek s a nyersamoniak nitrogénje visszamarad. Drez azt tapasztalta, hogy ha ősszel a répatarlóra nyers amoniakot szórt, a következő tavaszon vetett répa gyönyörűen fejlődött. Valószínű, hogy az amoniak nemcsak a répánál, hanem egyéb növényeknél is ily irányú hatást fejt ki s ezért mindenestre érdekes e kísérleteket folytatni.

**Burgonya ültetőgép** bemutatást rendez amerikai módszerint Drössler Károly gépgyáros Budapestről hereg Odeskai nagyszigeti birtokán kedden vasut állomás Nyiregyháza, a bemutatást rendezi Bátori Jenő gyár tisztviselője, érdekelt gazdaközöniséget tisztelettel meghívja a gyáros.

### A budapest-kőbányai sertéskereskedelmi oszarnok jelentése.

1905. május 8.

A) Hízott sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű. Öreg nehéz (páronkint 400 kilogramm felüli sulyban) 130—131 fillérig. Öreg közép (páronkint 300—400 kgr-ig terjedő sulyban) — fillérig. Fialat nehéz (páronkint 320 kilogramm felüli sulyban) 139—141 fillérig. Fialat közép (páronkint 251—320 kilogramm terjedő sulyban) 139—141 fillérig. Fialat könnyű (páronkint 250 kilogramm terjedő sulyban) 139—141 fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kilogramm felüli sulyban) — fillérig. Közép (páronkint 240—280 kilogramm sulyban) — fillérig. Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. — III. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilogramm felüli sulyban) 140—141

fillérig. Közép (páronkint 240—260 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő sulyban) 138—139 fillérig. IV. Romániai eredeti (Stachl): Nehéz (páronkint 240 kilogramm felüli sulyban) — fillérig. Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. V. Szerbia: Nehéz (páronkint 260 kilogramm felüli sulyban) — fillérig. Közép (páronkint 240—260 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig.

Sertésleltés szám: 1905. május 5. napján volt készlet 28257 darab. — 1905. május 6. napjára felhajtott 747 drb. 1905. május 6. napján elszállított 529 darab. 1905. május 6. napján maradt készletben 28.475 darab. — A hízott sertés tüzet irányzata változatlan.

## Nyilt-tér.

**Dr. Burger Péter**

orvos

lakását, folyó évi április hó 25-től Piac-utca 55. szám alól a

**Dégenfeld-tér 10. sz. alá** (Kenyér-piac, emelet) helyezte át.

Telefonszám 386.

## Hirdetések

felvételnek a kiadóhivatalban.

## Köszvény és csúz ellen

KRIEGNER-féle

legsikeresebb az egész világon ismert és kedvelt

# REPARATOR.

Egy nagy üveg 2 korona, kis üveg 1 korona.

Főraktár:

**Kriegner György** „Korona“-gyógyszertára

Budapest, VIII., Kálvin-tér.

## A legfinomabb

# Calcium-Carbid

legalább 100 kilogramm vételnél

**100 kilónként 28 korona.**

50 kilós ládákban, vagy 100 kilós csomagolásban akár mely állomásra szállítva, Magyarország főútvonalain.

A számla-összeg előleges beküldése, vagy utánvét mellett kapható:

**Società anonima per l'utilizzazione delle forze idrauliche della Dalmazia Triest.**

## Elsőrendű gyár

Először svájci himzések eladására

keres hölgyeket, kik nagy ismeretséggel bírnak és himzések, betétek, blusok, zsebkendők stb. minta szerinti eladásával foglalkoznának, magas jutalék mellett. Az árak osztrák értékűek. Az áru bér- és vámmentes. Magyar levelezés. — Jelentkezhetni: „Za G. 72“ jelige alatt **Mosse Rudolf** hirdetési irodájában **Szt-Gallen, Schweiz.**

A legjobb alpesi tejből!

**NESTLE** Legfőkeletesebb tápszercsecsemők részére.

Kísérleti célokra fél dobozok a 1 Korona A tisztelt szülésznek probadobozok és röpiratok ingyen rendelkezésre állnak a **NERUDA NÁNDORNÁL** féle főraktárban BUDAPEST, IV. Kossuth Lajos utca 7 sz.

**BRÁZAY FÉLE SOSBORSZESZ**



**SOSBORSZESZ**

NAGY ÜVEG ÁRA: 2 KORONA  
KIS ÜVEG ÁRA: 1 KORONA  
HASZNÁLATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVEGHEZ MELLÉKELVE VAN!

Csehországban az égeri BARENTHER-féle SZÖNYEGGYÁR FELOSZLOTT, árúkészletét megvettük és rendkívül olcsó áron árusítjuk el.

Tapestry futó szőnyeg 85 kr  
Velvet nyírott „ „ 1 frt 75 „  
200/300 cm. Tapestry „ 13 „ 50 „  
Egy teljes Szőnyeg-behuzat divánra 9 „ 50 „

**Bosznay J. Társa**  
szőnyegháza  
Debrecen, Kossuth-utca 5.

**Megérkeztek !!**

a tavaszi idényre a legújabb Női divatszövetek, Gyapjú és borduros Delainek 50 krtól feljebb, Bluse selymek, Divatos ruhadszék, Csipkék, szalagok és belés-  
Aruk

**Szabó Lajos Fiai cégnél**  
Debrecen, Rózsátér.

O. cs. és Apost. kir. Felségének legfelső elhatározása folytán.

A katonai jótékony célokra szánt **XXIV-ik csász. kir. államsorsjáték.**

Ezen Ausztriában egyedül törvényesen engedélyezett pénzsorsjáték 18.898 nyereleményt tartalmaz készpénzben 512.980 korona összértékben.

**A főnyeremény 200.000 koronára rug.**

A nyeremények kifizetéséért a csász. kir. lottójevedék kezkeskedik. A huzás visszavonhatatlanul 1905. évi június 15-én fog megtartatni. Egy sorsjegy ára 4 korona. A sorsjegyek Bécsben a csász. kir. államsorsjátékok osztályánál, III. ker., Vorderer Zollamtsstrasse 7. sz. a., továbbá a lottógyűjtődékekben, dohánytözsdekben, adó-, posta-, távirat- és vasuti hivataloknál, váltóüzletekben stb. kaphatók. Játéktervek sorsjegyvétők részére ingyen adatnak ki. A sorsjegyek portómentesen küldetnek szét.

A cs. kir. lottójevedéki igazgatóság államsorsjátéki osztálya.

**SZABADALOM!**

**SZABADALOM!**

**Bagaria Molypapir.**

120 cm. széles. Méter 50 fill.

legtisztább és legbiztosabb

**molyóvószer.**

Ruhazekrények és ládák beterezetésére; posztó- szőrm-ruhák; selyemmel és bársonnyal bevont butordakok betakarására.

Mindenütt kapható !! **Detsinyi Frigyes BUDAPEST**

„A FEKETE KUTYÁHOZ“.

**Idegbetegeknek**

ajánljuk a 20 év óta fennálló és neves ideggyógyászok által mint kitűnő gyógymódot tartalmazó **Idegbetegségekről és Gutaütésről szóló röpiratot**

**WEISZMANN ROMAN**-tól, mely röpirat immár a 20-ik kiadást érte el.

A röpirat az „**EGYSZARVU**“-hoz címzett gyógyszerárban **DEBRECENBEN** kapható.

**Igazán urinó**

arcának, keblének, kezeinek alapos ápolására sohasem használjon mást, mint a világhírű 1885. óta tör. védett **KRIEGNER-féle**

**Crème de Margueriet.**

Ezen készítményt kiváló tulajdonságai miatt számosan utánozzák, ez okból óva intem a nagyérdemű közönséget a silány utánzatoktól.

Kérjen mindig határozottan **KRIEGNER-félét.**

A Crème de Marguerite előnye, hogy mindennemű fém- és festő-anyagmentes, tehát teljesen ártalmatlan. Így éveken át használva sem támadja meg egészségét. Ártalmatlanságát hatósági bizonyítvány igazolja.

Eredeti nagy tégely 4 kor. — Próbategely 1 kor.

**Kriegner György** gyógyszerháza a Magyar Koronához Bpest, 8., Kálvin-tér.

Diszkrét postai szétküldés naponta.

## Eladó házhelyek.

Veesey-Bruckner-féle kegyes alapítvány folytán a debreceni ref. Egyház tulajdonát képező azon földterület, mely a hadházi-ut mentén az Apafy-utca és Ferencz József lovasági laktanya között fekszik, 300 négyszögöles házhelyekké földarabolatván: e házhelyek mérsékelt áron s igen kedvező részletfizetési feltételek mellett eladók.

Értekezhetni Márton Imre egyházi ügyvédnél Piac-u. 44. sz. alatt.  
Debrecen, 1905. április 20.

a debreceni ref. egyház  
küldöttsége.

## RONCEGNO-FÜRDŐ.

Vasuti állomás 535 méter magas a tenger színe felett.

Ásvány és minden modern fürdők és kurák. — Grand hotel des Bains, elsőrenői szálloda 200 szobával, táncteremmel és minden kényelemmel berendezve. Arnyas nagy park, illatos, pormentes levegő. Térzene, mindenféle nyári sportok. Nyári hőmérséklet 18—22°. **Idény tart május 20-tól október 15-ig.** Prospektust kívánatra küld a Fürdőigazgatóság, Roncigno, Délfranciaország.

5460—1905.

## Hirdetmény.

Debrecen sz. kir. város házipénztárának és a házipénztár által kezelt alapoknak 1904 évi zárszámadása egybeállítatván az. az 1886: XXI. t. c. 17. §-a rendelkezéséhez képest a f. évi május hó 4-től 15 napi közszemlére a városi számvevői hivatalnál kitételt.

Erről a város adózó lakossága azon felhívással értesítettik, hogy a zárszámadás fent kitett idő alatt d. e. 9—12 és d. u. 3—6 óráig, a számvevői hivatalnál megtekinthető s hogy az ellen, egyes adózók észrevételeiket a közgyűlést megelőzőleg 5 nappal a Tanácshoz beadhatják.

Debrecen, 1905. május 4.

A városi tanács.

Hajdúvármegye és Debrecen szab. kir. város Főispánja.

332—1905.

## Pályázati hirdetmény.

Debrecen sz. kir. város törvényhatóságánál évi 1800 korona fizetés és 400 korona lakpénzből álló javadalmazói állás üresedett meg.

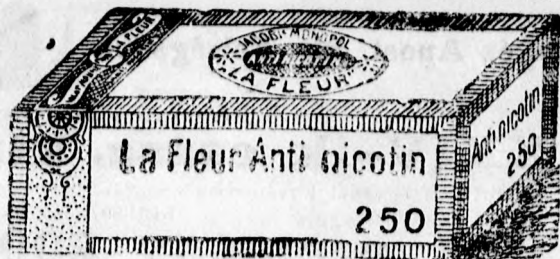
Ezek az állások az alábbi határidő lejártá után tartandó legközelebbi rendes közgyűlésen választás útján fognak betölteni.

Azok, kik pályázni kívánnak s a törvényes minősítést kimutatni képesek felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám **folyó évi május hó 20-ik napjának délután 5 órájáig** annyal is inkább nyujtsák be, mert a később érkező pályázati kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Ez alkalommal a választás folytán esetleg megüresendő állásokra is pályázat nyitnak.

Debrecen, 1905. május 4.

Domahidy Elemér  
főispán.



Ugy hat, mint a bomba! Antinikotin-cigarett hűvelkek, szivar skatulákban. Jakabi gyára Wien, VIII. Piastengasse.



Öreg ember nem vén ember

akkor, ha a leghirvesebb tanárok által kipróbált

„LYDOL” amerikai tablettákat használja, mi az elgyöngült férfit erőre visszahozza. — Csakis elgyöngült férfierő (impotencia) elleni szer.

Törvényesen védve. — ÁRA 6 KORONA. Szétküldés discretio mellett postán naponta.

RADITZ J. gyógyszerháza — Budapest, a „Fehér Kereszt”-hez Fővámter 6. (a központi vásárcsarnokkal szemben.)

Főraktára Budapesten: Töök J. gyógytára Király-utca 12., Nádor-gyógytár Váci-körút 17.

## Megbízható cégek

Békés Lajos uri divat, kalap és fehérnemű üzlet. Piac-utca 44. szám.

Sírkövek legolcsóbban kaphatók a Debreceni kőipar vállalatnál Piac-utca 56.

Killer Ede egyedüli gőzre berendezett butorgyár, Debrecen.

Fényképészeti cikkek gyári áron a Schwartz-féle pipaüzletben kaphatók.

Lebovits Zsigmond Kossuth-utca 6. ajánlja a legszebb és legdivatosabb cipőit, mérték után!

Arany-, ezüst-ékszerek készítésére legmegbízhatóbb Szőke Dániel ékszerész, Csapó-utca 28. sz.

Komáromi M. műhangszerkészítő és kereskedő Debrecen, József kir. herceg-u. 2.

Utcai lapelárusítók

felvételnek

e lap kiadóhivatalában.

## BALATONFÜRED.

Gyógyhely és tengerfürdő Zalavármegyében. Posta, távirtda és telefon helyben. Elsőrangú fürdőintézet. Fürdőidény május 28-tól szeptember végéig.

Tiszta, ózondus, enyhe, egyenletes tóparti levegő, égvényes, sós, szénsavas, vasas gyógyforrások, juhsavó-, tej- és szőlőxra. — Masszás. — Szénsavas meleg pezsgőfürdők Schwartz-rendszer szerint. — Szénsavas hidegfürdők, Gőzfürdő, zuhanyok, balatonfői hidegfürdők és uszodák. Orvosi tekintélyek által igen ajánlva: vészegénység, görvél, gümőkór, esuz, köszvény, légzőszervek hurutos bántalmái, rekedtség, vérvörösség, gyomor- és bélhurut, máj- és lép-verbőrség, női bajok és idegbántalmakban. Hegyek által védett gyönyörű fekvés, diszes és célszerű berendezésű gyógyterem, sétacsarnok, árgykos sétányok, lombos park, fenyves liget, térzene, naponta színelőadások, hetenkint táncmulatság élvezetes kirándulások, séta csolnokázás. Elegáns lakások, esimos nyaralók. A szobák ára 80 fillértől 10 koronáig. Junius 16-ig és augusztus 21-től a szezon végéig a lakások 30%-al olcsóbbak. Napi ellátás személyenként 4 koronától, Vasuti állomások: Siófok és Veszprém. Siófokról gőzhajón 1 óra. Veszprémtől bérkocsin 1 1/2 óra. Vasuti szezonjegyek 33 1/3%-os kedvezményvel, menettérti jegyek 3 napi érvényességgel féláron kaphatók. A fürdőintézet- rendelő főorvosa: **Dr. Huray István**, kir. tanácsos. Lakásmegrendelések, előleg beküldése mellett. **Lingl Valerián** fürdőigazgatóhoz intézendők Balatonfüredre. A balatonfüredi ásványviznek, mely mint étrendi víz is igenkedvelt, főraktárosa: **Edeskuty L.**, udvari ásványvizszállító **Budapesten**. Ezenkívül kapható a balatonfüredi kutkezelőszéknél, **Szemerey Jánosnál Veszprémben** és **Simon Györgynél Székesfehérvárott**. Prospektussal ingyen szolgál a fürdőigazgatóság.

Éppen most jelent meg

A LÉGRÁDY TESTVÉREK FÉNYES KIADÁSÁBAN

## Báró Wesselényi Miklós élete és munkái

cim alatt **Dr. Kardos Samu** oly nagy feltűnést keltett kétkötetes korszakos munkája.

A munka minden fővárosi és jelesebb vidéki könyvkereskedésben kapható. — Bóti ára 30 korona.

Középiskolák és polgári iskolák, tanári és ifjúsági könyvtárak, olvasóegyleti és kaszinói könyvtárak, ha a munkát egyenesen Debrecenben a szerzőnél rendelik meg

25% árleengedésben részesülnek.